

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisia juridică, numiri și imunități

AMENDAMENT la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (nr.396 din 08.11.2023)

În conformitate cu art.59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996, în urma examinării proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative nr.396 din 08.11.2023, prezint următoarele amendamente:

1. La Art. I, pct.1, alin.(1) a art.270¹ va avea următorul conținut:

„Articolul 270¹. Competența Procuraturii Anticorupție

(1) Procuratura Anticorupție exercită urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la art. 324–335¹ și art. 352¹ alin. (2) din Codul penal nr. 985/2002:

1) dacă au fost săvârșite de:

a) persoana al cărei mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova cu excepția aleșilor locali, alții decât cei specificați la lit. b);

b) primari, viceprimari, consilieri locali ai municipiilor Chișinău, Bălți, Cahul, Comrat și Bender;

c) persoana care este investită în funcție, prin numire sau prin alegere, de către Parlament, Președintele Republicii Moldova sau Guvern;

d) funcționari publici de conducere de nivel superior;

e) inspector-judecător din Inspekția judiciară sau inspector din Inspekția procurorilor;

f) secretarul Consiliului Suprem de Securitate, șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, alte persoane cu funcții de răspundere din cadrul Statului Major General al Forțelor Armate, precum și de persoane care dețin gradul militar de general sau un grad special corespunzător acestuia;

g) director adjunct al Serviciului Fiscal de Stat;

h) director adjunct al Serviciului Vamal;

i) director și director adjunct al Agenției Achiziții Publice;

j) șef adjunct al Inspectoratului General al Poliției, al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră și al Inspectoratului General de Carabinieri;

k) director general adjunct al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină;

l) colaboratorii Centrului Național Anticorupție, în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu;

m) ofițerii de informații și securitate;

2) indiferent de calitatea persoanei, dacă suma de bani, valoarea bunurilor, a serviciilor, a privilegiilor, a avantajelor sub orice formă și a altor foloase, pretinse, promise, acceptate, oferite, date sau primite, depășesc 10 000 de unități convenționale sau dacă valoarea prejudiciului cauzat prin infracțiune depășește 100 000 de unități convenționale.”

2. La Art. II, pct.2, va avea următorul conținut:

„Alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Prin derogare de la alin. (4), din 1 martie 2024, cauzele penale aflate în faza de urmărire penală la Procuratura Anticorupție și organul de urmărire al Centrului Național Anticorupție, pentru care nu vor fi competente să efectueze urmărirea penală în temeiul prezentei legi, vor fi transmise Procurorului General, care, în termen de până la 31 martie 2024, le va repartiza potrivit competenței în conformitate cu prezenta lege.”

La **Art. II, pct.3**, referitor la completarea articolului cu alineatul alin. (5²), va avea următorul conținut:

„(5²) În cauzele penale aflate la faza de judecare, în care urmărirea penală a fost condusă sau efectuată de Procuratura Anticorupție potrivit competențelor de pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi, participă procurori din cadrul Procuraturii Anticorupție. În cazul în care procurorul care a condus sau efectuat urmărirea penală nu mai activează în Procuratura Anticorupție, se aplică dispozițiile art. 320 alin. (1) din Codul de procedură penală.”

3. Art. III va avea următorul conținut:

„**Articolul III.** – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art. 195), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolului 181² se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Persoana care pentru prima dată a săvârșit acțiunile prevăzute la alineatele (1) sau (5) în calitate de complice poate fi liberată de răspundere penală la faza de urmărire penală dacă s-a autodenunțat sau a denunțat autorul, organizatorul sau instigatorul infracțiunii și a contribuit activ la descoperirea sau la contracararea infracțiunii.”

Igor Chiriac

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Argumentare

Prezentul amendament vine să ajusteze prevederile proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative nr. 396 din 08.11.2023 în baza propunerilor parvenite din avizul Guvernului.

- 1) La Articolul I. În partea ce ține de conținutul art. 2701 alin. (1) pct. 1) propunem să se asigure, pe de o parte, realizarea Prior Action din Memorandumul cu privire la politicile economice și financiare (FMI), iar pe de altă parte, trasarea ca subiecți speciali doar a persoanelor de rang înalt și primarilor, viceprimarilor și consilierilor celor mai mari 5 municipii. Astfel, recomandăm ca redacția art. 270/1 alin. (1) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală să se expună cu următorul cuprins: „a) persoana al cărei mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova cu excepția aleșilor locali, alții decât cei specificați la lit. b). Primarii și consilierii locali din satele, comunele, orașele și municipiile țării să fie de competența organului de urmărire penală a CNA. Redacția la lit. a) propusă în avizul Guvernului nu poate fi acceptată deoarece ea ar încadra toate persoanele numite în funcție sau alese de către ... primarii, viceprimarii și consilierii locali din cele 5 municipii, altfel spus majoritatea angajaților acestor primării. Se propune pentru claritate de structurat lista subiecților transmiși în competența Procuraturii Anticorupție. În lista subiecților de la litera b) se regăsesc primarii, viceprimarii, consilierii a 5 municipii reieșind din statutul acestora și rangul pe care-l dețin. În acest sens, recomandăm ca litera b) să se expună într-o redacție nouă. La lit. c) se propune a fi stabilită competența față de acele persoane care sunt învestite în funcție, prin numire sau prin alegere, de către Parlament, Președintele Republicii Moldova sau Guvern. 2. În nota informativă a fost argumentat faptul că în categoria „funcționarilor publici de conducere de nivel superior” vor intra și adjuncți ai conducătorilor autorităților administrative al Serviciului Fiscal de Stat, al Serviciului Vamal, al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, al Inspectoratului General al Poliției, al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, al Inspectoratului General de Carabinieri și al Agenției Achiziții Publice. Cu toate acestea, în avizul Guvernului se atrage atenția că în conformitate cu art. 8 alin. (2) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, categoria funcționarilor publici de conducere de nivel superior include persoanele care sunt numite în una din următoarele funcții publice de conducere de nivel superior: c) secretar general adjunct al Guvernului, secretar general al ministerului, secretar general adjunct al ministerului, adjunct al conducătorului autorității administrative; d) conducător și adjunct al conducătorului aparatului autorității publice (Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea Constituțională, Curtea Supremă de Justiție, Consiliul Superior al Procurorilor, Procuratura Generală, Curtea de Conturi, Consiliul Concurenței, Centrul Național Anticorupție, Oficiul Avocatului Poporului, Consiliul pentru egalitate) și adjunct al conducătorului aparatului autorității publice (Parlamentul, Președintele Republicii Moldova). Dispozițiile art. 9 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public reglementează altă categorie de funcționari publici, și

anume funcționari publici de conducere, care de altfel sunt diferiți de funcționarii publici de conducere de nivel superior. Art. 9 alin. (1) lit. a) din legea respectivă, stabilește expres că în categoria funcționarilor publici de conducere intră: conducător și adjunct al conducătorului organului din subordinea ministerelor și altor autorități administrative, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege. Având în vedere că Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal și Agenția Achiziții Publice sunt autorități din subordinea Ministerului Finanțelor, iar Inspectoratul General al Poliției, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și Inspectoratul General de Carabinieri sunt autorități din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, adjuncții conducătorilor acestora sunt funcționari publici de conducere, în sensul art. 9 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Reieșind din pct. 2 al Statutului Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 156/2002, Compania este o organizație de stat autonomă inclusiv cu autonomie financiară de nivel național. Cu toate acestea, odată ce directorul general Companiei Naționale de Asigurări în Medicină este numit de Guvern (a se vedea pct. 27 din același Statut), acest subiect se încadrează în subiecții de la lit. a) pct. 1) alin. (1) art. 270/1 din Codul de procedură penală. Pornind de la aceste raționamente în vederea asigurării unei abordări consecvente și o încadrare sistemică a tuturor subiecților, în mandatul Procuraturii Anticorupție, se propune reglementarea distinctă a acestora în pct. 1) alin. (1) art. 270/1 din Codul de procedură penală. **3.** În altă ordine de idei, art. 270 alin. (1) pct. 1) lit. i) din Codul de procedură penală prevede că, procurorul exercită urmărirea penală în cazurile infracțiunilor săvârșite de angajații Centrului Național Anticorupție, în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, cu excepția celor prevăzute la art. 270/1. Reieșind din specificul activității Centrului Național Anticorupție, considerăm că investigarea faptelor de corupție și a celor conexe săvârșite de angajații aceștia, în legătură cu folosirea situație de serviciu trebuie să se afle în competența Procuraturii Anticorupție, iar prevederile actuale (în vigoare din 22.08.2023), în acest sens, ar trebui păstrate. **4.** Din aceleași raționamente, este justificată menținerea competenței Procuraturii Anticorupție față de faptele de corupție și conexe acestora comise de ofițerilor de informații și securitate. Noile competențe ale Serviciului de Informație și Securitate în materie de activitate contrainformativă și de informativă externă asigură reziliența statului la amenințări asupra securității. Prin urmare, opinăm ca odată ce controlul asupra activității contrainformative se efectuează de către procurorii din cadrul Procuraturii Generale, abilitați în acest sens de către Procurorul General (a se vedea art. 43 din Legea nr. 179/2023 privind activitatea contrainformativă și activitatea informativă externă), considerăm rezonabil ca prevederile actuale (în vigoare din 22.08.2023), să fie păstrate, adică ofițerii Serviciului de Informații și Securitate să se regăsească în competența Procuraturii Anticorupție. **5.** Pentru a evita o eventuală abundență a mandatului Procuraturii Anticorupție și asigurarea unui echilibru între criteriul „subiecților” și „pragul valoric” de stabilire a competenței acesteia, este necesar ca ultimul criteriu să fie proporțional capacităților pentru detectarea, investigarea și urmărirea în mod eficient a infracțiunilor de corupție la nivel înalt.

- 2) La Articolul II. 1. Cu referire la Articolul V alin. (5) din Legea nr. 245/2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a

Codului contravențional), menționăm că din norma respectivă se desprinde că vor fi transmise Procuraturii Generale toate cauzele penale, inclusiv cele de care a priori Procuratura Anticorupție și organul de urmărire al Centrului Național Anticorupție vor fi competente să examineze cauzele penale. Pentru o tranziție eficientă și repartizare treptată a cauzelor penale care va asigura o perioadă rezonabilă în care cauzele penale vor fi transmise Procurorului General și timp suficient pentru ca ultimul să decidă, se impune unele intervenții la alin. (5) din Articolul V din Legea nr. 245/2023. Astfel că, textul „cu excepția cauzelor în care sunt necesare acțiuni ce nu suferă amânare,” se propune a fi substituit cu textul „pentru care nu vor fi competente să efectueze urmărirea penală în temeiul prezentei legi”. Modificarea respectivă va asigura lipsa necesității transmiterii tuturor cauzelor către Procurorul General, ci doar a celor care nu vor fi de competența Procuraturii Anticorupție sau organului de urmărire penală a Centrului Național Anticorupție. 2. Cu referire la Articolul V alin. (52) din Legea nr. 245/2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional), menționăm că dispozițiile respective asigura continuitatea înaintării învinuirii în instanțe de către procurorii din cadrul Procuraturii Anticorupție în care urmărirea penală a fost efectuată sau condusă de aceștia. Totuși, pentru evitarea unor interpretări eronate și menținerea dezideratului de intenție a legiuitorului, se impune necesitatea intervenției pentru a acoperi ipoteza în care urmărirea penală a fost condusă sau efectuată de către procurorii care au fost delegați în Procuratura Anticorupție. Astfel, pentru asigurarea principiilor de participare a procurorului la judecarea cauzei prevăzute la art. 320 alin. (1) din Codul de procedură penală, considerăm oportun de a completa alin. (5²) din Articolul V din Legea nr. 245/2023 cu propoziția: „În cazul în care procurorul care a condus sau efectuat urmărirea penală nu mai activează în Procuratura Anticorupție, se aplică dispozițiile art. 320 alin. (1) din Codul de procedură penală”.

- 3) Articolului 181² alineatul (6) din Codul penal urmează a fi modificat pentru descurajarea comiterii infracțiunilor de finanțare ilegală a partidelor politice sau a campaniilor electorale, prin eliberarea de răspundere a complicilor care vor denunța autorii acestor infracțiuni, iar liberarea de răspundere penală să poată fi aplicată doar complicilor, nu și autorilor, doar la faza de urmărire penală, pentru a facilita investigarea acestor infracțiuni în termeni restrânși, va putea fi eliberată de răspundere doar persoana care va comite pentru prima dată aceste fapte infracționale, dacă complicii se vor autodenunța sau vor denunța autorul, organizatorul sau instigatorul infracțiunilor prevăzute la alin. 1) și/sau alin. 5) de la art. 181/2 Cod penal și doar dacă prin aceste denunțuri sau autodenunțuri se va contribui activ la descoperirea sau la contracararea acestor infracțiuni, altfel spus complicele va prezenta organului de urmărire penală altă informație decât cea cunoscută până la acel moment de către organul de urmărire penală.

Igor Chiriac

